

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Torsterups slott, tornet, vinkällaren och gamla pannrummet med angränsande rum

Linderson, Hans

2010

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2010). *Dendrokronologisk analys av Torsterups slott, tornet, vinkällaren och gamla pannrummet med angränsande rum*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2010:4). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

18 januari 2010

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2010:4

Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV TORSTERUPS SLOTT, TORNET,
VINKÄLLAREN OCH GAMLA PANNRUMMET MED ANGRÄNSANDE RUM****Uppdragsgivare:** Jörgen Ehrensvärd (Tosterups Gård AB) Tosterups Gård

273 91 Tomelilla Org.nummer: 556362-7560

Område: Skåne, 12 km nordost om Ystad **Prov nr:** 1.66121-139 **Antal prover:** 19**Provernas position:** Enlig tabell 2**Resultat:** tabell 1

CATRAS Dendro nr:	Träd- slag	Antal år, Granen är mätt vår- o höstved var för sig () ej mätbar	Splint, Sp Vankant, W Bark, B	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår V(vinterhalv- året)	Trädets Egenålder uppskattn	
166121	Gran	82	W	Ej daterad	-	90-110	
166122	Tall	82	Sp 49, W	Ej daterad	Se kommentarer	100-120	
166123	Tall	57+(20)	Sp 16+(20)	1769	1808 ± 15	90-140	
166124	Tall	125	Sp 61, W	1831	V 1831/32	130-150	
166125	Gran	40+(25)	c 25 till W	1769	1794 ± 10	80-110	
166126	Gran	62	Ej W	1787	1797 ± 10	80-110	
166127	Tall	61	Sp 23 ej W	1775	1805 ± 15	90-120	
166128	Tall	57+(5)	Sp 25+(5) ej W	1781	1811 ± 15	80-110	
166129	Ek	151	Sp 12 nära W	1728	1732 ± 4	180-190	
166130	Ek	145+(8)	Sp 6+(8) ej W	1719+8	1732 ± 5	180-190	
166131	Ek	82	Sp 0	1719	1736 ± 7	110-140	
166132	Ek	127	Sp 0	1719	1736 ± 7	160-180	
166133	Ek	66	Sp 14, W	1735	V 1735/36	150-200	
166134	Ek	93	Nära Sp	1448	1458-1490	120-140	
166135	Ek	133	Sp 15, W	1735	V 1735/36	160-180	
166136	Ek	119	Sp 11, W	1735	V 1735/36	140-160	
166138	Ek	103	Sp 0	1475	1492 ± 7	140-170	
166139	Ek	67	Sp 12 W	1735	V 1735/36	140-170	
166137	Bok	113	Nära W	(1706)	Se kommentarer	160-200	

Hans Linderson

Provbeskrivning samt en sammanslagning av alla dateringarna inom byggnadsdelen/rummen (alternativ dateringsbild är möjlig): tabell 2

CATRAS Dendro nr:	Byggnadsdel	Position	Gemensam datering av byggnadsdelen, snävast möjliga * avvikelser
166121	Tornet översta våningen takbjälke	Nordöstra	
166122	Tornet översta våningen takbjälke	Mitten	
166123	Tornet näst översta våningen snedstötta	NÖ mitten	1796-1804
166124	Tornet näst översta våningen snedstötta	NÖ mot NV	V1831/32*
166125	Tornet näst översta våningen bindbjälke	NÖ ovanstående underlag	1796-1804
166126	Tornet näst översta våningen bindbjälke	SV nedanstående underlag	1796-1804
166127	Tornet näst översta våningen snedstötta	SV mitten	1796-1804
166128	Tornet näst översta våningen snedstötta	SV mot NV	1796-1804
166129	Vinkällaren, takbjälke 1 mest mot SO		Vinterhalvåret 1735/36
166130	Vinkällaren, takbjälke 2		Vinterhalvåret 1735/36
166131	Vinkällaren, takbjälke 3		Vinterhalvåret 1735/36
166132	Vinkällaren, takbjälke 4		Vinterhalvåret 1735/36
166133	Vinkällaren, takbjälke 6 mest mot NV		Vinterhalvåret 1735/36
166134	G:a pannrummet, takbjälke 1 mest mot SO		1485-1490*
166135	G:a pannrummet, takbjälke 3		Vinterhalvåret 1735/36
166136	G:a pannrummet, takbjälke 4 nära mitten		Vinterhalvåret 1735/36
166138	Intill G:a pannrummet, takbjälke	Förläggningen av 166134	1485-1490*
166139	NW G:a pannrummet, takbjälke	Intill hissen åt SO	Vinterhalvåret 1735/36
166137	G:a pannrummet, saltkar	Ingår ej i byggnadskonstr.	

Kommentarer till dateringsresultaten:

Takbjälkarna i källarplanens utrymmen pekar entydigt på att majoriteten av virket är avverkat **vinterhalvåret 1735/36**, vilket visar att byggnadsdelen i dess nuvarande utformning är uppförd 1736 eller något år senare (det finns en möjlighet att virke lagras något år men att lagra stora virkesmängder under tak längre tider är inte sannolikt).

En timmerstock, här benämnd som 166134 och 166138 har fått olika id-nummer som om de varit olika byggelement eftersom detta inte var helt säkerställt vid provtagningstillfället, är avverkad **1485-1490!** Denna är antingen återanvänd eller varit möjlig att behålla i sin ursprungliga position.

Allt byggnadsvirke i källarplanet är av **skånsk ek**. Saltkaret är hugget ur en bokstock och därför svår-daterad. Bästa dateringsförslaget för den yttersta årsringen i provet är år 1706, fällningsåret bör vara mindre än 15 år senare, vilket innebär att karet är inbyggt på platsen (diskussionen kring karet bör ses som en möjlig lösning, eftersom någon säker datering inte har fastställts).

Tornets två översta plan består av både **tall och granvirke**. Svårigheten med att ta intakta prover beror på att, splinten är insektsangripen (ej aktiva) dock är kärnveden är intakt. Man kan läsa i tabellen att det saknas vankant (W) i alla utom i ett prov som därtill har en något avvikande ålder. Det kan vara logiskt att proverna på översta våningen också är intakta. De senare är inte daterade men indikationer tyder på att de har samma ålder som den yngre snedstötta, prov 166124. Det är alltså möjligt att den översta våningen är uppförd 1832 eller något år senare och behövt förstärkning med snedstötter på lägre plan. Detta bör dock utvärderas byggnadstekniskt om den möjligheten är rimlig.

Utgår man ifrån att den yngre stocken är en isolerad företeelse och om det övriga virket i tornet är avverkat vid en tidpunkt så måste den ha inträffat **1796 till 1804** (jämför dateringarna i tabell 1). Virkets ståndort är östra eller möjligen centrala **Småland**.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812